

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 469
Vår ref.: 21/15735-25
Saksbehandler: Christian Borgen Lindstad
Dato: 31.05.2021

Brev om svar på Covid-19 oppdrag 469 fra HOD - Innreisevolum etter søknadsordning for arbeidsreisende

Svar på dette oppdraget finnes vedlagt.

Oppsummering:

HelseDirektoratet og FHI vurderer volumet det kan åpnes for i tiden fremover, i lys av nylige endringer i innreisereglene og kapasiteten i innreisekjeden.

- HelseDirektoratet vurderer at det er kapasitet til noe økning i ordningene.
- Etatene understreker at volumet må ses i sammenheng med det totale antallet innreiser og den totale kapasiteten i innreisekjeden, vurdert i oppdrag 471.
- Nylige regelendringer medfører lempede krav til karantenested for noen innreisende. HelseDirektoratet anbefaler at dette kompenseres med krav til arbeidsgivere/søkere.
- Arbeidsreisende fra utenfor EØS/Schengen må ikke lenger på karantenehotell dersom arbeidsgiver tilbyr forhåndsgodkjent innkvartering. HelseDirektoratet anbefaler at denne gruppen pålegges karantenehotell, som før.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Christian Borgen Lindstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

HelseDirektoratet

Avdeling spesialisthelsetjenester

Christian Borgen Lindstad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 469 - Innreisevolum etter søknadsordningene for arbeidsreisende

Oppsummering

HelseDirektoratet og FHI vurderer volumet det kan åpnes for i tiden fremover, i lys av nylige endringer i innreisereglene og kapasiteten i innreisekjeden.

- HelseDirektoratet vurderer at det er kapasitet til noe økning i ordningen.
- Etatene understreker at volumet må ses i sammenheng med det totale antallet innreiser og den totale kapasiteten i innreisekjeden, vurdert i oppdrag 471.
- Nylige regelendringer medfører lempede krav til karantenested for noen innreisende. HelseDirektoratet anbefaler at dette kompenseres med krav til arbeidsgivere/søkere.
- Arbeidsreisende fra utenfor EØS/Schengen må ikke lenger på karantenehotell dersom arbeidsgiver tilbyr forhåndsgodkjent innkvartering. HelseDirektoratet anbefaler at denne gruppen pålegges karantenehotell, som før.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

OPPDRAK 469 Innreisevolum etter søknadsordningene for arbeidsreisende

På vegne av Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet gir Helse- og omsorgsdepartementet følgende oppdrag:

HelseDirektoratet bes i samråd med FHI om å foreta en smittevern faglig vurdering av hvilket innreisevolum søknadsordningene for arbeidsreisende kan bære per måned fremover, med utgangspunkt i gjeldende innreisevolum og hvilket innreisevolum det kan åpnes opp for fremover. Endringene i kontrolltiltakene i innreisekjeden skal være en del av vurderingen av om det er grunnlag for å videreføre eller øke innreisevolumet. Det bes også om en vurdering av omfanget av søknadsordningen for grøntnæringen. Se omtale nedenfor.

Bakgrunn

I oppdrag 438 ble Hdir/FHI bedt om å vurdere hvilket innreisevolum som det vurderes å være smittevern faglig forsvarlig å åpne opp for i henholdsvis i mai og juni, og Hdir/FHI la til grunn en mulig økning på 4 000 – 6 000. I etterkant av denne vurderingen er det gjort endringer/justeringer i kontrolltiltakene i innreisekjeden, som skal tas med i vurderingen i den nye smittevern faglige vurderingen, jf. ovenfor. Vi viser i dette øyemed til at oppdragsbesvarelse 438 la til grunn at begrensningene for innreisevolum var betinget av kapasiteten i innreisekjeden. På bakgrunn av de skisserte tiltakene for å forbedre denne kapasiteten, ber vi nå om en fornyet vurdering av hvilket innreisevolum søknadsordningene kan håndtere på månedsbasis fremover.

I søknadsordningen under Sjøfartsdirektoratet er det per 21. mai fattet 22 860 vedtak, hvorav 12 822 er innvilgelser og 10 021 er avslag. De tre siste ukene har det ukentlig kommet inn ca. 2 500 søknader fra 700 søkere. Det legges til grunn at fattes rundt 3 000 vedtak ukentlig, med en innvilgelsesprosent som var på 66 prosent i uke 18. I søknadsordningen for grøntnæringen er det innvilget innreise for 1 198 personer i perioden 26. mars – 7. mai.

Ifølge innreiseregistret til DSB, har det kommet nærmere 680 000 inn i landet fra 1. januar 2021 totalt. De søknadsbaserte ordningene utgjør dermed en marginal andel av det totale innreisevolumet, med et snitt per dag for Sjøfartsdirektoratets ordning på ca. 125 siden 20. februar, mot omtrent 4000 daglig på andre unntak. Søknadsordningene stiller også strenge krav til karantene og testing, noe som ikke er tilfellet for flere av de som kommer inn i landet gjennom andre unntaksbestemmelser. Vi ber om at dette perspektivet inngår i en helhetsvurdering av hvilket innreisevolum som kan aksepteres gjennom søknadsordningene i de kommende måneder.

Det påpekes også for ordens skyld at grensemyndighetene ved flere anledninger har meldt at søknadsordningen bidrar til å lette kapasiteten på grensen, ved at forhåndsgodkjente vedtak i mye mindre grad nødvendiggjør vurderinger som tar mye tid på grensepasseringsstedene.

Som bakgrunn for vurderingen av om det fremover skal gjøres innstramninger eller lettelser i de søknadsbaserte ordningene, ber vi om en fornyet smittevern­faglig vurdering fra Hdir og FHI på hvilken innreisekapasitet som er akseptabelt innenfor de søknadsbaserte ordningene i de kommende måneder. Vi ber om at vurderingen gjøres i lys av endringene i kontrolltiltak i innreisekjeden, samt at vurderingen tar høyde for at de søknadsbaserte ordningene stiller strenge smittevernkrav mht. testing og karantene; det gis ingen unntak innenfor disse ordningene. Videre ber vi om at perspektivet om hvor liten andel av den totale innreisepro­senten til Norge dette utgjør, og den effektiviserende effekten disse ordningene har ved grensepasseringer, tas i betraktning.

Omtale av søknadsordningen for grøntnæringen

LMD etablerte 26. mars i år en søknadsordning om unntak fra innreiserestriksjonene for utlendinger som er strengt nødvendige for å opprettholde forsvarlig drift i grøntnæringen. Søknadsordningen forvaltes av Landbruksdirektoratet. Det er i dag en svært streng praksis for innreise i grøntnæringen. [REDACTED]

[REDACTED] Søknadsordningen til Landbruksdirektoratet ble etablert for å kvalitetssikre og begrense innreise etter en streng nødvendighetsvurdering. I tillegg letter ordningen arbeidet for politiet på grensen.

[REDACTED]

LMD påpeker at grøntnæringen er inne i en svært arbeidsintensiv periode med avslutning av vårsesong og snarlig oppstart av innhøsting på en del produksjoner. LMD viser til at grøntnæringen utgjør en svært liten andel av det totale antallet innreise til Norge. Siste måned var totalt antall innreisende om lag 115 000 personer ifølge innreiseregistreringssystemet. For grøntnæringen er antallet godkjente søknader 1 467 fra oppstart 26. mars til 15. mai.

Det har vært bekymringer knyttet til at grøntnæringen kunne utnytte unntakene fra karantene og testplikt for personell i kritiske samfunnsfunksjoner i covid-19-forskriften. LMD har presisert i forskriften <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2021-03-26-967> om søknadsordningen at unntakene for test og karantene ikke gjelder for utenlandske sesongarbeidere i grøntnæringen. Når sesongarbeiderne har gjennomført karantene er det lav mobilitet, og de oppholder seg i all hovedsak på den gården de arbeider.

FRIST: 28. mai (utsatt til 31. mai)

Kontaktperson i JD: Wendel Ekeli: wendel.ekeli@jd.dep.no

Kontaktperson i NFD: Rannveig Amundsen Rannveig.Amundsen@nfd.dep.no

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen tjh@hod.dep.no

Bakgrunn

For å sikre tilgang til nødvendig næringskritisk og landbrukskritisk personell, er det etablert søknadsbaserte ordninger slik at arbeidsreisende fra utlandet tillates innreise til Norge. Ordningene forvaltes av Sjøfartsdirektoratet og Landbruksdirektoratet. Vurdering av forsvarlig innreisevolum for disse ordningene ble sist vurdert av Helsedirektoratet og FHI i oppdrag 438. I denne besvarelsen åpnet man for 4-6000 nye innreiser fra 10. mai.

Personer i innreisekarantene skal som hovedregel oppholde seg på karantenehotell ved første ankomststed. Det er nylig besluttet å oppheve skillet mellom nødvendig og unødvendig reise. Fra 27.05 differensieres i stedet kravet om karantenehotell etter hvilket land den innreisende har oppholdt seg i, jf. § 5. Personer som har oppholdt seg utenfor EØS/Schengen/Storbritannia eller i andre land med særskilt smittesituasjon i løpet av de siste 10 døgnene før ankomst til Norge, skal oppholde seg på karantenehotell i hele karantenetiden dersom de ikke er omfattet av spesifikke unntak. Reisende fra EØS/Schengen/Storbritannia differensieres mtp smittenivå i nylig oppholdsland. Reisende fra de fleste land i Europa får da krav om karantenehotell, men kan forlate karantenehotellet ved negativt resultat på PCR-test tatt tidligst 3 døgn etter innreise. Reisende fra land med forholdsvis lite smitte (per d.d. et fåtall land) kan gjennomføre hele innreisekarantenen hjemme/på annet egnet sted.

Helsedirektoratet og FHI er bedt om å gjøre en fornyet vurdering av hvilket volum det vil være forsvarlig å åpne opp for i tiden fremover, i lys av nylige endringer i innreisereglene og kapasiteten i innreisekjeden.

Andre relevante oppdrag

438 og 438C – samleoppdrag om innreiserestriksjoner mm.

413 - Vurdering av søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

463 - Innreisekarantene og test av personer som er vaksinert eller har gjennomgått covid-19 (beskyttede)

470 – kategorisering av land utfra smittesituasjonen

471 - Presiseringsbrev om å identifisere tiltak som gjør det mulig å håndtere en vesentlig økning i reisevolum (i samarbeid med DSB og andre etater/aktører, leveres i uke 22)

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Det faglige underlaget fra FHI er vedlagt i sin helhet.

Oppsummering:

- *Risikoen for importsmitte øker med lettelse i innreiserestriksjonene*
- *Tiltakskjeden med karantene og testing etter ankomst reduserer risikoen for videre smitte i befolkningen og sikrer overvåking av nye virusvarianter*
- *Oppdrag 469 bør ikke vurderes isolert, men sees i sammenheng med vurderinger og prognoser for det totale volumet innreisende, coronasertifikat og påfølgende nedskalering av tiltakskjeden jf Oppdrag 463 og 471.*
- *Dagens innreiserestriksjoner er strenge, og tiltakskjeden inngripende.*

- *Vaksinedekningen i Norge er økende, 30% av befolkningen har fått minst en vaksinedose, 16,5% er fullvaksinert. Når alle over 18 år har fått tilbud om vaksine vil det ha store konsekvenser for den videre pandemihåndteringen.*
- *Hvilke grupper som skal prioriteres opp, og gis unntak fra innreiserestriksjonene, er en politisk beslutning. Etterlevelsen av gjeldende smittevernreduserende tiltak i råd og forskrift er avgjørende faktorer i den smittevernfaglige vurderingen av innreisevolumet, men årsaken til reisen er ikke en slik faktor.*
- *Fra 27 mai har regjeringen vedtatt enkelte endringer i innreiserestriksjonene og tiltakskjeden, som kan påvirke utenlandske arbeidsreisende. Ved innføring av koronasertifikat vil flere utenlandske arbeidere få innreise, med færre og mindre kostbare tiltak.*

Helsedirektoratets vurdering

Vurderinger i oppdrag 438

Smittesituasjonen er fortsatt gunstig i Norge sammenlignet med i de fleste andre land. Det smittevernfaglige grunnlaget for generelle innreiserestriksjoner, samt forholdsmessigheten av disse ble vurdert i oppdrag 438 og skal vurderes på nytt i oppdrag 477. Dette drøftes derfor ikke inngående her. Helsedirektoratets vurdering er at det fortsatt er nødvendig å opprettholde streng kontroll med innreisende for å hindre importsmitte. Som beskrevet i tidligere oppdrag, er det lite risiko forbundet med innreise så lenge karantene- og innreisereglene overholdes, men risikoen øker med antall reisende. Etatene vurderte i 438 at systemene som skal forhindre importsmitte er effektive. Det ble videre vurdert at etterlevelsen av regelverket antakelig er god for den snevre gruppen arbeidsreisende som innvilges innreise på bakgrunn av søknadsbaserte ordninger. Man vurderte at det kunne åpnes for et antall på 4-6000 fra 10. mai, og at begrensningen i mai og juni hovedsakelig var begrunnet i kapasitet i innreisekjeden (grensekontroll, test og karantenehotellkapasitet).

Om innreisevolum for de søknadsbaserte ordningene.

Helsedirektoratet har forsøkt å sammenstille tall over innreisevolumet på ordningene.

Sjøfartsdirektoratet har tidligere opplyst at én innvilgelse gjelder for én innreise. Det må altså søkes på nytt hvis samme person skal reise inn på nytt. Helsedirektoratet antar tilsvarende gjelder for Landbruksdirektoratets ordning.

Ifølge oppdragsteksten har det på Sjøfartsdirektoratets ordning siden 21. februar kommet i snitt ca 125 innreisende daglig, tilsvarende ca. 875 per uke. I perioden 1.-24. mai har det blitt innvilget i snitt 242 søknader daglig, hvilket skulle tilsvare oppunder 1700 innreisende per uke.

DSB oppgir imidlertid at det per nå kommer ca. 3000 per uke på denne ordningen (nylig økt volum etter forrige utvidelse).

Gjennom Landbruksdirektoratet-ordningen er antallet godkjente søknader 1 467 fra oppstart 26. mars til 15. mai.

DSB oppgir faktisk volum til ca. 160 ukentlig per nå.

Landbruksdirektoratet vurderer at det i tillegg er behov for ytterligere 2 000 personer for første halvdel av juni, tilsvarende i underkant av 1000 personer per uke. Ifølge prognoser fra DSB i samråd med SF forventes forslagsvis 6000 søknader til Landbruksdirektoratet totalt for juni måned (tilsvarende et gjennomsnitt på i underkant av 1500 ukentlig).

Helsedirektoratet legger til grunn for vurderingen at innreisevolumet ved Sjøfartsdirektoratets ordning holdes på 2-3000 ukentlig gjennom juni som nå, mens Landbruksdirektoratet-ordningen øker til 1500 innreisende ukentlig. Det samlede antallet på disse ordningene vil da være omkring 3500-4500 ukentlig i juni (tilsvarende 15 000 - 19 000 per måned). Dette vil utgjøre en betydelig økning av ordningen sammenlignet med tidligere.

Til sammenligning har det totale innreisevolumet ligget stabilt de siste ukene på ca. 37 000 ukentlig. Antall med karanteneunntak har vært tilsvarende stabilt rundt 26-27 000 i uka. Det skisserte antallet på søknadsbaserte ordninger vil utgjøre rett i overkant av 10% av det totale nåværende innreisevolumet. Disse arbeidsreisende har ikke karanteunntak.

Helsedirektoratet oppfatter at den største etterspørselen etter volumøkning er i grøntnæringen. Helsedirektoratet har fått tilgang til en oversikt over antall søknader til Landbruksdirektoratet basert på avreiseland per ultimo april. Hovedvekten søkere kom fra Polen. Søkere fra Ukraina og Litauen var de nest største gruppene. Antallet personer søkt om fra utenfor Europa var lavt, bortsett fra 70 fra Vietnam (avslått, årsak til avslag er ukjent for Helsedirektoratet)

Karantenehotell versus forhåndsgodkjent innkvartering

Helsedirektoratet har tidligere spurt Sjøfartsdirektoratet om hvor store andeler av innvilgede søkere som benytter seg av karantenehotell versus innkvartering godkjent av Arbeidstilsynet. Dette kunne ikke Sjøfartsdirektoratet ta ut statistikk på.

Tall fra innreiseregisteret for uke 20 viser at 3779 innreisende oppga at arbeidsgiver sørger for egnet oppholdssted. Dette tilsvarer ca. 10 % av det totale registrerte innreisevolumet. Sett hen til aktuelt innreisevolum i de søknadsbaserte ordningene som beskrevet over, antar Helsedirektoratet at de aller fleste har benyttet seg av forhåndsgodkjent karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver til nå.

Nye regler for karantenehotell og innkvartering i regi av arbeidsgiver

Krav om innreisekarantene gjelder for arbeidsreisende ifm. de søknadsbaserte ordningene.

Jf. nye regler innført 27. mai, vil innreisende fra alle land utenfor EØS/Schengen/Storbritannia fortsatt ha krav om å gjennomføre hele karantenetiden på karantenehotell.

For reisende fra land oppgitt i vedlegg C (i praksis hovedandelen av europeiske land per nå), vil det være krav om karantenehotell i minst tre dager. Ved negativ test tatt tidligst etter 3 døgn kan resten av innreisekarantenen gjennomføres i egen bolig eller *på annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matservering.*

Jf. covid-19 forskriften nye § 5 fjerde ledd bokstav b kan arbeidsreisende som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver sørger for egnet oppholdssted som er forhåndsgodkjent av Arbeidstilsynet etter covid-19 forskriften kapittel 2A, fritas fra karantenehotell. Dette unntaket gjaldt tidligere ikke for arbeidsreisende fra utenfor fra EØS- og Schengenområdet. Slik covid-19 forskriften er formulert per d.d., gjelder unntaket arbeidsreisende fra alle land. Det vil si at alle arbeidsreisende utlendinger på søknadsbaserte ordninger slik regelverket er i dag, inkludert de fra utenfor EØS/Schengen, vil slippe karantenehotell hvis arbeidsgiver stiller godkjent innkvartering til disposisjon.

Det har tidligere vært flere utbrudd knyttet til fasiliteter for innkvartering av utenlandske arbeidstakere. Helsedirektoratet kjenner imidlertid ikke til at det har vært utbrudd knyttet til forhåndsgodkjent karanteneinnkvartering av utenlandske arbeidstakere den siste tiden. I oppdrag 438 levert 11. mai vises det til at det i 96% av tilsyn i perioden 01.01-03.05 er funnet at denne karanteneinnkvarteringen var i tråd med regelverket, selv om dette tallet var basert på et lite antall tilsyn (145). Helsedirektoratet vurderer at etterlevelsen av karantenereglene i arbeidsgivers innkvartering virker å være tilstrekkelig god til at ordningen kan utvides mer. Det forutsettes at det fortsatt skal føres tilsyn og kontroll, slik at det er reelle muligheter for sanksjoner dersom regelverket ikke overholdes.

Helsedirektoratet vurderer likevel at etterlevelsen av karanteneregler er aller best i karantenehotell. Vi påpeker at fra et smittevernaglig synspunkt hadde det vært ønskelig å opprettholde karantenehotell også for arbeidsreisende som kommer fra land utenom EØS på bakgrunn av de bekymringsfulle nye virusvariantene. Eksempelvis er det nettopp rapportert om et hybridvirus (med egenskaper både fra indisk og britisk variant) som har fått fotfeste i Vietnam og rapporteres å være svært smittsomt (foreløpig "ubekreftet"). Det vises til at sesongarbeidere til

landbruket har vært hentet nettopp fra Vietnam tidligere, og Helsedirektoratet er bekymret for import av problematiske virusvarianter.

Helsedirektoratet anbefaler således at tidligere praksis videreføres med at arbeidsreisende fra land utenfor EØS/Schengen må på karantenehotell og ikke kan få unntak etter §5 fjerde ledd bokstav b.

Dersom arbeidsreisende ikke har plikt til karantenehotell eller kan teste seg ut

Med de nye reglene fra 27.05, er krav om karantenehotell bortfalt for land innen EØS/Schengen med forholdsvis lave smittetilfeller (se liste i oppdrag 470). For tiden gjelder det Malta, Storbritannia, Portugal, Romania, Irland og regioner i Finland samt Syddanmark. Disse kan gjennomføre innreisekarantene i "*egen bolig eller annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matservering*". Det samme gjelder reisende fra land nevnt i covid-19 forskriften vedlegg C, etter at de kan forlate karantenehotellet ved å teste negativt med PCR tatt tidligst etter 3 døgn. Slik Helsedirektoratet leser den nye forskriftsteksten, vil arbeidsreisende på søknadsbaserte ordninger også omfattes av disse reglene.

For disse gruppene, er det altså ikke krav om at (resterende) innreisekarantene gjennomføres i innkvarteringsfasiliteter som er godkjent av Arbeidstilsynet etter covid-19 forskriften kap. 2A. Dersom arbeidsgiver disponerer slikt godkjent karantenested, er karantenehotell uansett unødvendig og problemstillingen mindre relevant. Slik Helsedirektoratet ser det, er det altså en potensiell gruppe arbeidsreisende der det ikke stilles forskriftsfestet krav om verken karantenehotell eller forhåndsgodkjent karanteneinnkvartering for hele eller deler av karantenetiden.

Slik Helsedirektoratet forstår det må arbeidsgiver da tilby "annet egnet oppholdssted" for den resterende del av karanteneperioden. Slik innkvartering vil antakelig innebære noe større risiko enn innkvartering som er godkjent av Arbeidstilsynet.

Alternativ 1

Helsedirektoratet anbefaler at det for innvilgelse av slike søknader stilles krav om at arbeidsgiver/søker ansvarliggjøres for å sikre smittevernet. Helsedirektoratet vurderer at faren for brudd på smittevernregler er mindre der det er reell mulighet for tilsyn/sanksjon.

Dette kan gjøres ved å kreve attestasjon i søknaden til Sjøfartsdirektoratet/Landbruksdirektoratet på at

- 1) "annet egnet sted" for den gjenværende delen av karantenetiden tilfredsstiller forskriftens krav til at det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matservering. Covid-19 forskriften § 5 stiller her ikke krav om TV og internett, men dette anbefales for å øke etterlevelsen, og kan evt. være et krav for innvilgelse av søknad.
- 2) Det skal sørges for at den ansatte unngår kontakt med andre i den resterende karantenetiden.
- 3) Evt. krav om at det sendes kopi av søknad til Arbeidstilsynet så det vil være reell mulighet for kontroll/tilsyn.

FHI skriver om dette: *Tilsyn av annet egnet karantenested, ved unntak fra karantenehotellordningen, vil også kreve ressurser og være en avgjørende faktor for adekvat etterlevelse av karantenen.* Helsedirektoratet støtter denne vurderingen. Vi påpeker samtidig at FHI vurderte i oppdrag 470 at den største risikoreduksjonen ligger i karantenehotell inntil negativ PCR-test etter 3 døgn.

Alternativ 2

Alternativt kan man stille krav til at alle arbeidstakere på søknadsbaserte ordninger **må** innkvarteres i karantenefasiliteter godkjent av Arbeidstilsynet etter covid-19 forskriften kap. 2A. Som beskrevet over, antar Helsedirektoratet at de fleste benytter seg av denne løsningen allerede. Det vil også være fordelaktig for innreisekjeden å ikke belaste karantenehotellkapasiteten (under forutsetning at ikke arbeidsgiver leier innkvartering på hotell som ellers ville vært karantenehotell).

Karantenehotellkapasitet

De nylige regelendringene har i praksis medført at flere må på karantenehotell. Flere kommuner melder om kapasitetsutfordringer knyttet til raske endringer og press på den tilgjengelige kapasiteten i karantenehotell, og at det er krevende å inngå avtaler med nye hoteller. I Ullensaker har belegget nylig vært fylt, med behov for avlastning på hoteller i Oslo. De nye karantenehotellreglene som er innført medfører at flere innreisende fra Europa får plikt til karantenehotell, selv om de kan teste seg ut etter 3 døgn. Antakelig vil kapasiteten fortsatt være presset de nærmeste ukene. Etter en stund, vil det også etableres en rotasjon mellom alle som skal i karantenehotell, som kan bedre kapasitetssituasjonen. Vi forventer noe avlastning når vaksinerte og/eller beskyttede får unntak fra karantenehotell, noe som sannsynligvis vil skje gradvis ettersom de ulike versjonene av koronasertifikat kommer. Arbeidsreisende ifm. de søknadsbaserte ordningene med forhåndsgodkjent oppholdssted etter kap. 2A vil ikke belaste karantenehotellene, og vil derfor ikke bli begrenset av karantenehotellkapasiteten.

Som nevnt over, anbefaler Helsedirektoratet at det gjeninnføres bestemmelse om at arbeidsreisende fra utenfor EØS/Schengen må på karantenehotell. Helsedirektoratet er kjent med at det er dårlig kapasitet i karantenehotellene enkelte steder nå. Vi antar likevel at det vil være snakk om et begrenset antall personer fra utenfor EØS/Schengen. Det kan vurderes om risikoen for overbelastning av karantenehotellkapasiteten kan begrenses gjennom søknadsordningene. Fra et smittevernfarlig ståsted kunne det da være en mulighet å begrense godkjenning av søknader fra utenfor EØS/Schengen, spesielt hvis det søkes om at mange ankommer samtidig.

TISK-kapasiteten i kommunene.

FHI skriver: Smittesituasjonen i Norge ultimo mai er stabil og vaksinasjonsdekningen økende. P.t har 30% av befolkningen fått minst en vaksinedose og 16,5% er fullvaksinerte. 27.mai gikk vi over til trinn 2 i den nasjonale gjenåpningsplanen. Samtidig strever enkelte regioner og kommuner med større utbrudd og tidkrevende smittesporing, og den globale pandemisituasjonen overvåkes kontinuerlig med særlig årvåkenhet rundt virusvarianter klassifisert som Variants of Interest (VOI) og Variants of Concern (VOC) som beskrevet i oppdrag 441.

Helsedirektoratet skriver i oppdrag 438 og tidligere innreiseoppdrag at det bør være stabil/nedadgående smittetrend før man kan tillate økt innreise, for å ha mulighet til å håndtere evt. utbrudd. Smittesituasjonen er i bedring de fleste steder i landet, selv om TISK-kapasiteten fortsatt er sårbar dersom nye utbrudd skulle oppstå. Der arbeidstaker skal jobbe eller bo i en kommune med forsterkede smitteverntiltak, beskyttes kommunen ved at søknaden settes på vent til tiltakene er hevet (gjelder Sjøfartsdirektoratet-ordningen). Kommunen kan oppheve denne regelen gjennom eget initiativ). Isolert sett taler ikke TISK-kapasiteten mot å øke antallet arbeidsreisende nå, men må veies opp mot øvrige lettelsener som gis.

Grensekontroll

I oppdrag 438 ble det påpekt at grensekontrollkapasiteten er et springende punkt, og allerede nærmer seg et metningspunkt ved flere grenseoverganger. Dette gjaldt blant annet Gardemoen, Svinesund, Sandefjord lufthavn, Torp og Bergen lufthavn Flesland. Overbelastning kan blant annet medføre situasjoner med kø og folkeansamlinger. Behandlingstiden vil antakelig reduseres med de nye reglene for karantenehotell. Samtidig ventes økt reisevolum etter at norsk verifiserbart koronasertifikat foreligger rundt 10. juni. Grensekontrollmyndighetene har meldt om at forhåndsgodkjenninger reduserer behandlingstiden i passkontrollen. Således er arbeidsreisende på søknadsordninger en gruppe som antas å belaste grensekontrollen mindre enn andre grupper, spesielt dersom de ankommer spredt i tid og sted. Som det påpekes i oppdragsteksten, utgjør den aktuelle gruppen en liten andel av det totale innreisevolumet. Et betydelig økt antall vil likevel kunne medføre en merbelastning. Grensekontrollen vil sannsynligvis kunne håndtere en relativt stor økning av forhåndsgodkjente arbeidssøkende i forhold til andre innreisende.

Testkapasitet

Teststasjonene melder om god kapasitet med dagens innreisevolum og tilstrekkelig areal til at testpliktige kan vente på testresultatet. De fleste teststasjonene ville ha kapasitet og venteeareal til å teste 2-3 ganger så mange personer per uke. Som tidligere påpekt, vil en økning i innreisevolum gi økt andel testpliktige og således uproporsjonal økning i testbehovet. De arbeidsreisende på søknadsbaserte ordninger utgjør en mindre andel av testvolumet på grensen, og vil i seg selv ikke være begrensende. PCR på dag tre/syv kan tenkes å være en flaskehals ved økning av volumet. Imidlertid vil dette neppe utgjøre noen stor belastning på TISK-kapasiteten, ettersom de innreisende vil være spredt geografisk. Etterlevelsen av test på dag syv antas å være god i disse gruppene. Testkapasiteten på grensen diskuteres videre i oppdrag 471.

Samlet vurdering/oppsummering

Det bes om fornyet vurdering av hvilket innreisevolum de søknadsbaserte ordningene kan bære, i lys av nye innreiseregler. De fleste arbeidsinnvandrerne på disse ordningene virker å innkvarteres i regi av arbeidsgiver. Derfor vurderes ikke de nye karantenehotellreglene å ha store konsekvenser for karantenehotellkapasiteten når det gjelder disse spesifikke gruppene. Helsedirektoratet er imidlertid bekymret for at arbeidsreisende fra utenfor EØS/Schengen nå er fritatt fra karantenehotell dersom arbeidsgiver stiller godkjent innkvartering til disposisjon. Vi anbefaler at denne gruppen pålegges å tilbringe hele innreisekarantenen på karantenehotell, slik det var før endringene ble innført (Det står forøvrig fortsatt på Arbeidstilsynets nettsider per 31.05.21 at denne gruppen må på karantenehotell, hvilket nå ikke lenger stemmer). Antakelig utgjør ikke denne undergruppen noe stort volum. Den kan også evt. begrenses gjennom antall søknader som innvilges.

Selv om grensekontrollen er et springende punkt, er dette en gruppe som belaster grensekontrollen forholdsvis lite pga. forhåndsgodkjenninger. Testkapasiteten er med nåværende innreisevolum god, og er isolert sett ikke til hinder for økt volum i disse ordningene.

Etterlevelsen av smitteverntiltak vurderes generelt til å være god i denne gruppen. FHI viser også til at det har vært en tydelig nedgang i prosentandel smittede ved ankomst og innen 10 dager etter innreise (for reisende med F- og D-nummer) i uke 17-19 sammenlignet med foregående uker.

Frem til det internasjonale koronasertifikatet er tilgjengelig primo juli, vil de fleste utenlandske arbeidstakere måtte håndteres som ubeskyttede. Etter at dette har kommet på plass, kan det åpnes ytterligere for de som kan vise gyldig koronasertifikat.

Konklusjon

FHI skriver i sin oppsummering: *"Hvilke grupper som skal prioriteres opp, og gis unntak fra innreiserestriksjonene, er en politisk beslutning. Etterlevelsen av gjeldende smittevernreduserende tiltak i råd og forskrift er avgjørende faktorer i den smittevernfaglige vurderingen av innreisevolumet, men årsaken til reisen er ikke en slik faktor."*

Helsedirektoratet vurderer at det vil være kapasitet til noe økning i ordningen. Basert på oppdragsteksten og tall fra innhentet fra DSB, oppfatter Helsedirektoratet at det spørres om det er kapasitet til å øke med opptil 6000 innreiser i juni, hovedsakelig til grøntnæringen. Med utgangspunkt i volum per d.d., skulle dette anslagsvis tilsvare 3500-4500 innreiser ukentlig (totalt på begge ordninger) gjennom juni. Helsedirektoratet vurderer at etterlevelsen er god nok til at dette kan være smittevernfaglig forsvarlig.

Kapasiteten i innreisekjeden er isolert sett ikke til hinder, spesielt dersom forhåndsgodkjent oppholdssted for karantenen benyttes i stor grad. **Vi understreker likevel, som FHI, at volumet må ses i sammenheng med det totale antallet innreiser og den totale kapasiteten i innreisekjeden.** FHI skriver om dette: *Velger man å åpne for 4-6000 flere i søknadsordningen i juni, med gjeldende tiltakskjede, er det viktig at denne isolerte beslutningen inkluderes i helhetsvurderingen av det totale innreisevolum for juni og juli, gitt de strenge innreiserestriksjonene, er det mange grupper som over tid har ønsket, men stadig er forhindret fra innreise til riket.* I så måte vises til oppdrag 471 som

leveres i uke 22. Generelt er søknadsbaserte ordninger oversiktlige da de er enkle å føre kontroll med og innreisevolumet er forutsigbart. Som tidligere anført, anbefaler vi en gradvis opptrapping for å kunne vurdere effekten. Det kan evt. gjøres en ny vurdering før juli dersom etterspørselen etter arbeidskraft vokser.

Vedlegg til malen

FHIs vurdering er vedlagt i sin helhet.

PS: Etter avtale med FHI har tallene i underlaget for andel fullvaksinerte/delvaksinerte blitt oppjustert av Hdir.

31.05.21. Ingen annen endring er foretatt.

Oppdrag 469 om innreisevolum etter søknadsordningene for arbeidsreisende

Oppdragstekst:

På vegne av Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet gir Helse- og omsorgsdepartementet følgende oppdrag:

Helsedirektoratet bes i samråd med FHI om å foreta en smittevern­faglig vurdering av hvilket innreisevolum søknadsordningene for arbeidsreisende kan bære per måned fremover, med utgangspunkt i gjeldende innreisevolum og hvilket innreisevolum det kan åpnes opp for fremover. Endringene i kontrolltiltakene i innreisekjeden skal være en del av vurderingen av om det er grunnlag for å videreføre eller øke innreisevolumet. Det bes også om en vurdering av omfanget av søknadsordningen for grøntnæringen. Se omtale nedenfor.

Bakgrunn

I oppdrag 438 ble Hdir/FHI bedt om å vurdere hvilket innreisevolum som det vurderes å være smittevern­faglig forsvarlig å åpne opp for i henholdsvis i mai og juni, og Hdir/FHI la til grunn en mulig økning på 4 000 – 6 000. I etterkant av denne vurderingen er det gjort endringer/justeringer i kontrolltiltakene i innreisekjeden, som skal tas med i vurderingen i den nye smittevern­faglige vurderingen, jf ovenfor. Vi viser i dette øyemed til at oppdrags­besvarelse 438 la til grunn at begrensningene for innreisevolum var betinget av kapasiteten i innreisekjeden. På bakgrunn av de skisserte tiltakene for å forbedre denne kapasiteten, ber vi nå om en fornyet vurdering av hvilket innreisevolum søknadsordningene kan håndtere på månedsbasis fremover.

I søknadsordningen under Sjøfartsdirektoratet er det per 21. mai fattet 22 860 vedtak, hvorav 12 822 er innvilgelser og 10 021 er avslag. De tre siste ukene har det ukentlig kommet inn ca. 2 500 søknader fra 700 søkere. Det legges til grunn at det fattes rundt 3 000 vedtak ukentlig, med en innvilgelsesprosent som var på 66 prosent i uke 18. I søknadsordningen for grøntnæringen er det innvilget innreise for 1 198 personer i perioden 26. mars – 7. mai.

Ifølge innreiseregistret til DSB, har det kommet nærmere 680 000 inn i landet fra 1. januar 2021 totalt. De søknadsbaserte ordningene utgjør dermed en marginal andel av det totale innreisevolumet, med et snitt per dag for Sdirs ordning på ca. 125 siden 20. februar, mot omtrent 4000 daglig på andre unntak. Søknadsordningene stiller også strenge krav til karantene og testing, noe som ikke er tilfellet for flere av de som kommer inn i landet gjennom andre unntaksbestemmelser. Vi ber om at dette perspektivet inngår i en helhetsvurdering av hvilket innreisevolum som kan aksepteres gjennom søknadsordningene i de kommende måneder.

Det påpekes også for ordens skyld at grensemyndighetene ved flere anledninger har meldt at søknadsordningen bidrar til å lette kapasiteten på grensen, ved at forhåndsgodkjente vedtak i mye mindre grad nødvendiggjør vurderinger som tar mye tid på grensepasseringsstedene.

Som bakgrunn for vurderingen av om det fremover skal gjøres innstramminger eller lettelser i de søknadsbaserte ordningene, ber vi om en fornyet smittevern­faglig vurdering fra Hdir og FHI på hvilken innreisekapasitet som er akseptabelt innenfor de søknadsbaserte ordningene i de kommende måneder. Vi ber om at vurderingen gjøres i lys av endringene i kontrolltiltak i innreisekjeden, samt at vurderingen tar høyde for at de søknadsbaserte ordningene stiller strenge smittevernkrav mht. testing og karantene; det gis ingen unntak innenfor disse ordningene. Videre ber vi om at perspektivet

om hvor liten andel av den totale innreiseprosenten til Norge dette utgjør, og den effektiviserende effekten disse ordningene har ved grensepasseringer, tas i betraktning.

Omtale av søknadsordningen for grøntnæringen

LMD etablerte 26. mars i år en søknadsordning om unntak fra innreiserestriksjonene for utlendinger som er strengt nødvendige for å opprettholde forsvarlig drift i grøntnæringen. Søknadsordningen forvaltes av Landbruksdirektoratet. Det er i dag en svært streng praksis for innreise i grøntnæringen. Det er LMDs oppfatning at søknadsordningen har skapt mer ro og forutsigbarhet i næringen

Søknadsordningen til Landbruksdirektoratet ble etablert for å kvalitetssikre og begrense innreise etter en streng nødvendighetsvurdering. I tillegg letter ordningen arbeidet for politiet på grensen.

LMD påpeker at grøntnæringen er inne i en svært arbeidsintensiv periode med avslutning av vårsesong og snarlig oppstart av innhøsting på en del produksjoner. LMD viser til at grøntnæringen utgjør en svært liten andel av det totale antallet innreise til Norge. Siste måned var totalt antall innreisende om lag 115 000 personer ifølge innreiseregistreringssystemet. For grøntnæringen er antallet godkjente søknader 1 467 fra oppstart 26. mars til 15. mai.

Det har vært bekymringer knyttet til at grøntnæringen kunne utnytte unntakene fra karantene og testplikt for personell i kritiske samfunnsfunksjoner i covid-19-forskriften. LMD har presisert i forskriften <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2021-03-26-967> om søknadsordningen at unntakene for test og karantene ikke gjelder for utenlandske sesongarbeidere i grøntnæringen. Når sesongarbeiderne har gjennomført karantene er det lav mobilitet, og de oppholder seg i all hovedsak på den gården de arbeider.

FRIST: 28. mai kl 10:00

Kontaktperson i JD: Wendel Ekeli: wendel.ekeli@id.dep.no

Kontaktperson i NFD: Rannveig Amundsen Rannveig.Amundsen@nfd.dep.no

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen tjh@hod.dep.no

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- Risikoen for importsmitte øker med lettelse i innreiserestriksjonene
- Tiltakskjeden med karantene og testing etter ankomst reduserer risikoen for videre smitte i befolkningen og sikrer overvåking av nye virusvarianter
- Oppdrag 469 bør ikke vurderes isolert, men sees i sammenheng med vurderinger og prognoser for det totale volumet innreisende, coronasertifikat og påfølgende nedskalering av tiltakskjeden jf Oppdrag 463 og 471.
- Dagens innreiserestriksjoner er strenge, og tiltakskjeden inngripende.
- Vaksinedekningen i Norge er økende, 30.4% av befolkningen har fått minst en vaksinedose, 18.7% er fullvaksinert. Når alle over 18 år har fått tilbud om vaksine vil det ha store konsekvenser for den videre pandemihåndteringen.
- Hvilke grupper som skal prioriteres opp, og gis unntak fra innreiserestriksjonene, er en politisk beslutning. Etterlevelsen av gjeldende smittevernreduserende tiltak i råd og forskrift er

avgjørende faktorer i den smittevern-faglige vurderingen av innreisevolumet, men årsaken til reisen er ikke en slik faktor.

- Fra 27 mai har regjeringen vedtatt enkelte endringer i innreiserestriksjonene og tiltakskjeden, som kan påvirke utenlandske arbeidsreisende. Ved innføring av koronasertifikat vil flere utenlandske arbeidere få innreise, med færre og mindre kostbare tiltak.

Smittesituasjonen i Norge ultimo mai er stabil og vaksinasjonsdekningen økende. P.t har 30.4% av befolkningen fått minst en vaksinedose og 18.7% er fullvaksinerte. 27.mai gikk vi over til trinn 2 i den nasjonale gjenåpningsplanen. Samtidig strever enkelte regioner og kommuner med større utbrudd og tidkrevende smittesporing, og den globale pandemisituasjonen overvåkes kontinuerlig med særlig årvåkenhet rundt virusvarianter klassifisert som Variants of Interest (VOI) og Variants of Concern (VOC) som beskrevet i oppdrag 441.

Som en konsekvens av de omfattende innreiserestriksjonene er innreisevolumet historisk lavt, - anslagsvis 37 000 innreisende krysser Norges grenser ukentlig. Norske statsborgere er unntatt innreiserestriksjonene, men den inngripende tiltakskjeden har holdt det totale volumet av reisende nede.

Parallelt med oppdrag 469, pågår oppdrag 463 om *lettelser i innreisetiltak for beskyttede* og oppdrag 471, der Justis- og beredskapsdepartementet har bedt DSB i samråd med Hdir, Politidirektoratet, FHI og Avinor om å *vurdere utfordringer i innreisekjeden, og tiltak som gjør det mulig å håndtere en vesentlig økning i reisevolum, samtidig som nødvendige smittevernhensyn ivaretas*. Frist for oppdrag 471 er 3.juni. Innspillene i oppdrag 463 og 471 må sees i sammenheng med vurderingene i oppdrag 469.

Epidemiologisk overvåking - innreise

Basert på antall tester og antall og andel positive tester fra testasjonene på grenseovergangene har det vært en tydelig nedgang i prosentandel smittede ved hhv ankomst, og innen 10 dager etter innreise (for reisende med F- og D-nummer). I uke 13 -16 lå andelen positive tester ved ankomst mellom 0,6-0,8 %, og økte til 1,1-1,7% innen 10 dager, mens andelen i uke 17 - 20 sank til 0,3-0,4% ved ankomst til 1,1-1,7% innen 10 dager.

Antall innreisende, antall registrert med F- eller D-nr i innreiseregistrerings-registeret, antall med F- eller D-nr testet ved ankomst og i løpet av 10 dager etter ankomst, prøveresultat, per uke. Kilde: BeredtC19, DSB Innreiseregisteret.

Uke	Antall registrerte innreisende	Antall innreisende med F- eller D-nr (%)	Testet ved ankomst (%)	Påviste ved ankomst (%)	Testet innen 10 dager (%)	Påviste innen 10 dager (%)
2021-13	17 791	8 412 (47,3 %)	5 608 (66,7 %)	43 (0,8 %)	6 735 (80,1 %)	84 (1,2 %)
2021-14	25 903	11 501 (44,4 %)	7 983 (69,4 %)	67 (0,8 %)	9 642 (83,8 %)	159 (1,6 %)
2021-15	25 832	11 230 (43,5 %)	7 545 (67,2 %)	60 (0,8 %)	9 408 (83,8 %)	136 (1,4 %)
2021-16	25 668	10 954 (42,7 %)	7 228 (66,0 %)	42 (0,6 %)	9 062 (82,7 %)	90 (1,0 %)
2021-17	25 313	10 624 (42,0 %)	7 007 (66,0 %)	19 (0,3 %)	8 898 (83,8 %)	76 (0,8 %)
2021-18	26 492	11 029 (41,6 %)	7 272 (65,9 %)	24 (0,3 %)	9 236 (83,7 %)	58 (0,6 %)
2021-19	24 708	10 884 (44,0 %)	7 223 (66,4 %)	17 (0,2 %)	8 907 (81,8 %)	37 (0,4 %)
2021-20	27 721	11 925 (43,0 %)	7 951 (66,7 %)	12 (0,1 %)	-	-

Søknadsordningen

- **under Landbruksdirektoratet**

LMD etablerte 26. mars i år en søknadsordning som forvaltes av Landbruksdepartementet om *unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger som er strengt nødvendige for å opprettholde forsvarlig drift i grøntnæringen*. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED] LMD har presisert i forskrift at utenlandske sesongarbeidere ikke omfattes av unntaksparagrafen som personell i kritiske samfunnsfunksjoner, og følgelig er inkludert krav om karantene og testplikt som til enhver tid gjelder øvrige reisende fra samme land.

- **under Sjøfartsdirektoratet**

Søknadsordningen under Sjøfartsdirektoratet har de siste tre ukene mottatt ca 2500 søknader, fra 700 søkere, med en innvilgelsesprosent på 66 % i uke 18.

Til sammenligning ble det registrert 26 492 innreisende i uke 18, hvorav 15 833 ble testet ved ankomst. Innreisende som har ankommet på de søknadsbaserte ordningene til hhv Landbruksdirektoratet og Sjøfartsdirektoratet i denne perioden, synes mao å utgjøre en liten andel av det totale innreisevolumet, men en større andel av dem som er underlagt testeplikt på grensen.

Smittevern faglig vurdering

Risiko for importsmitte øker med volumet av reisende. Smittesituasjon og forekomst av nye og mer smittsomme virusvarianter i oppholds- og avreiseland, vaksinasjonsdekning og nivået av smittebegrensende tiltak ved ankomst Norge, er alle faktorer som hver for seg påvirker risikoen for spredning av importsmitte, nye utbrudd og nye virusvarianter. Hensikten med reisen er ikke en slik risikofaktor.

Ulike tiltak har vist seg effektive mht reduksjon av importsmitte. Strenge innreisestriksjoner har medført færre reisende til Norge. I tillegg er omfattende tiltak implementerte på norsk side av grensen, som; innreiseregister, testplikt hhv ved ankomst og etter 7 døgn i karanteneperioden, plikt til opphold på karantenehotell/annet egnet opphold i karantenetiden og karantenehotellordning, -alt for å kunne overvåke eventuell importsmitte, og hindre videre spredning i samfunnet. Fremtidige lettelser i innreiserestriksjonene forutsetter, som FHI påpekte i oppdrag 438, forventet progresjon av koronasertifikat som attestasjon på beskyttelse etter vaksinasjon og gjennomgått covid-19 og tilstrekkelig kapasitet i den til enhver tid gjeldende innreisekjeden. Hvis kravet om testing i innreisekarantenen opprettholdes er det også avgjørende at kommuner som mottar innreisende på søknadsbaserte ordninger, har tilstrekkelig TISK-kapasitet til å gjennomføre testing og eventuell smittesporing ved utbrudd, samtidig som planlagt, intensivert vaksinasjon skal avvikles i sommerukene.

For å vurdere bærekraften i volumøkning på 4-6000 innreisende i søknadsordningen for juni måned, er det viktig å vurdere den totale kapasiteten i grensetesting, og karantenehotellordningen. Den totale tåleevnen i tiltakskjeden ved økende innreisevolum vurderes i oppdrag 471. Velger man å åpne for 4-6000 flere i søknadsordningen i juni, med gjeldende tiltakskjede, er det viktig at denne isolerte beslutningen inkluderes i helhetsvurderingen av det totale innreisevolum for juni og juli, gitt de strenge innreiserestriksjonene, er det mange grupper som over tid har ønsket, men stadig er forhindret fra innreise til riket.

Endringer i kontrolltiltakene i innreisekjeden

Med virkning fra 27.mai vedtok Regjeringen at*;

- reisende fra "gule" land/områder (grønt nivå i ECDC sine kart), unntas innreiserestriksjoner, herunder også karantene- og testplikt. Arbeidsreisende fra disse landene kan nå reise fritt, uten godkjenning i søknadsordningen.
- reisende fra EØS/Schengen-land (inkl. Storbritannia) som har færre enn 150 nye smittede per 100 000 siste 14 dager og maks 4 prosent positive tester, slipper karantenehotell, men må gjennomføre karantenen hjemme, eller på et annet egnet karantenested.

- reisende fra EØS/Schengen-land (inkl. Storbritannia) som har flere smittede enn 150 smittede per 100 000, må være på karantenehotell frem til negativt resultat på PCR-test tatt tidligst 3 døgn etter innreise, uavhengig av formålet med reisen. Resten av innreisekarantenen kan gjennomføres i egen bolig eller på annet egnet oppholdssted der det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matservering.
- reisende utenfor Europa, skal i utgangspunktet være på karantenehotell i hele karanteneperioden frem til negativ test foreligger etter tidligst sju døgn.
- Skillet mellom nødvendige og unødvendige reiser fjernes.
- Test ved ankomst og etter 7 døgn (PCR) opprettholdes for alle andre enn reisende fra "gule" land/regioner

*dersom de ikke er omtalt i unntaksbestemmelsene i covid-19-forskriften.

Vaksinasjon påvirker foreløpig ikke krav om innreisekarantene eller testing, men det vil komme endringer med innføring av koronasertifikatet, som også inkluderer vaksinerte arbeidsreisende fra Europa. Med økende vaksinasjonsdekning i Norge, vil konsekvensen av importsmitte bli betydelig redusert. I oppdrag 463 anbefaler FHI at innreisetiltak tas gradvis ned ettersom flere i befolkningen blir beskyttet og fullvaksinert, etter følgende plan:

1. Fra nå av: Kort hjemmekarantene med test for beskyttede, fullvaksinerte og barn under 12 år. Disse kan teste seg ut av innreisekarantene med negativ PCR tatt tidligst 3 døgn etter ankomst. De bør ikke ha plikt til karantehotell eller test før ankomst.
2. Når en tilstrekkelig andel av befolkningen har fått tilbud om vaksine, forutsatt god vaksineeffekt og akseptabel sykdomsbyrde: Fullvaksinerte fritas helt fra innreisekarantene. Beskyttede og barn under 18 år: kort hjemmekarantene med test (som over).
3. Når alle som anbefales vaksine har fått tilbud om det (forutsatt god vaksineeffekt og akseptabel sykdomsbyrde): Beskyttede og barn under 18 fritas helt fra innreisekarantene. Samtidig bør de resterende innreisetiltakene vurderes avviklet.

FHI anbefaler harmonisering med ECDC hvis terskelnivået for 14-dagers insidens heves. Da vil flere land inkluderes i unntakene. Det foreligger ingen foreløpig prognose på hvilke land som kan bli grønne i ECDC sine kart. Erfaringer fra 15 mnd med pandemi-håndtering har vist oss at smittesituasjonen er dynamisk, især i land der vaksinedekningen er lav og/eller nye og mer smittsomme virusvarianter blir dominerende.

POD, DSB og andre aktører vil komme med kompletterende opplysninger om kapasiteten i innreisekjeden i oppdrag 471, og tallprognoser om tålegrense for særlig testplikt ved ankomst, som synes å være den største utfordringen å opprettholde, ved økt innreisevolum. Smittevernmessig er det avgjørende å minimere risikoen for kødannelse og underdimensjonerte arealer for venting på testsvar, da dette fort kan utfordre krav til avstand og dermed øke smitterisikoen, i en situasjon der muligheten for smittesporing er liten.

Både karantenehotellordningen og testing ved ankomst og i karanteneperioden er ressurskrevende og til en viss grad tillitsbasert. Tilsyn av annet egnet karantenested, ved unntak fra karantenehotellordningen, vil også kreve ressurser og være en avgjørende faktor for adekvat etterlevelse av karantenen. Lettelsene for innreise bør knyttes til gjenåpningstrinnene i samfunnet.

Vurdering av sosiale konsekvenser

NYTT! Ved alle oppdrag skal man ta en vurdering av sosiale konsekvenser (denne teksten kan fjernes før oppdrag sendes avgårde).

Er premissene for å kunne etterleve rådene/tiltakene dere forslår i oppdraget likt fordelt i befolkningen, eller kan de foreslåtte endringene slå skjevt ut i ulike grupper? For eksempel pga. inntekt, utdanning, fysiske eller kognitive utfordringer, språk- eller kulturelle barrierer, lav IT- eller helsekompetanse, bo- eller arbeidsforhold, rettigheter, oppholdstillatelse m.m. Bør det settes inn kompenserende tiltak for å forhindre stor skjevhet?

Dersom FHI ikke har tid til å gjøre disse vurderingene pga. svært korte frister, kan det uansett være aktuelt å minne om det i oppdragssvaret til Hdir/HOD.

Lenke til utfyllende beskrivelse [her](#)

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.